

نمایش «خوشدلان» به‌عنوان اثری کم‌دی و نوشته سعید پورصمیمی از چهره‌های مطرح تئاتر ایران با کارگردانی پریزاد سیف اجرای خود را از دوم خرداد در سالن ناظرزاده‌کرمانی تماشاخانه ایران‌شهر آغاز می‌کند.در این نمایش کم‌دی علاوه بر سعید پورصمیمی، مسعود کرامتی، بهرام ابراهیمی، الهام پاوه‌نژاد، رضا مولایی، پریزاد سیف، شاهین علایی‌نژاد، بهروز پوربرچی، علی یویاقاسمی، فرزانه زینتی، شهاب عباسیان،

سعید پورصمیمی «خوشدلان» می‌آید

به نامه او پاسخ مثبت داد. قبل از این نامه‌نگاری‌ها، امام‌قلی توانسته بود در یک لشکرکشی موفق، پرتغالی‌ها را بعد از ۱۷ سال از بنادر و جزایر خلیج فارس بیرون راند. پیروزی‌های او را هر سال ما در روز ۱۰ اردیبهشت با عنوان روز ملی خلیج‌فارس جشن می‌گیریم. همین پیروزی‌ها او را در چشم شاه بسیار عزیز کرده بود و کار سختی نبود که در آرای این خدمات، حکم رفع تبعید رسمی دوست ایام جوانی را از شاه بگیرد.

«اینک حکمت متعالیه

باگشت ملاصدرا به شیراز، مرحله مهمی در زندگی او بود. این دانشمند که سال‌ها از جامعه کنار گذاشته شده بود، از این فرصت نهایت استفاده را کرد و با جدی‌گرفتن تدریس حکمت و فقه، ادبیات، اخترشناسی، ریاضیات، شیمی، معرفه‌الارض (زمین‌شناسی) و علوم طبیعی کاری کرد که به سرعت شهرت و آوازه این مدرسه تازه‌تأسیس چنان بالا گرفت که به زودی از نظر محبوبیت و اهمیت علمی از مدرسه خواجوی اصفهان هم پیشی گرفت. ملاصدرا در این دوره از زندگی خود، مهم‌ترین نظریه فیلسوف خود را کامل کرد و با ارائه آن به عنوان «حکمت متعالیه» بزرگ‌ترین کاری را که باید می‌کرد تا مجموعه تفکرات و اندیشه‌های خود را به صورت تثبیت شده به دوستداران دانش ارائه کند. ملاصدرا بعد از این‌که خیالش از مجموعه اندیشه‌های پراکنده فلسفی‌اش کامل شد و آنها را به صورتی منسجم درآورد، تصمیم گرفت تفسیری جامع از قرآن براساس دیدگاه‌های خود بنویسد ولی عمرش کفاف نداد و نتوانست این تفسیر را کامل کند و در بصره دار فانی را وداع گفت و پیکرش را در نجف اشرف و حرم حضرت علی(ع) به خاک سپردند. ملاصدرا در دوران تدریس خود شاگردان زیادی از جمله قوام‌الدین محمد نیریزی، ملاعبدالمحسن کاشانی، ملاحسین تنکابنی، حکیم آقاچانی و ملامحمد یوسف الموت تربیت کرد اما دو شاگرد سوغلی او که در نظرش برجسته‌تر از دیگر شاگردانش بودند، یکی ملاحسین فیض کاشانی و دیگری فیاض لاهیجی بودند که جناب استاد چنان دوست‌شان داشت که هر دو نفر به دامادی ملاصدرا هم انتخاب شدند.

«اسفار» مهم‌ترین اثر ملاصدرا

سه دوره اصلی زندگی ملاصدرا در مهم‌ترین و برجسته‌ترین کتابش الحکمه‌المتعالیه فی الاسفار العقلیه الاربعه مشهور به «اسفار اربعه» تجلی یافته است. او در مقدمه این کتاب درباره دوره نخست زندگی‌اش که دوران دانش‌اندوزی و شاگردی خودش است، از این‌که در این دوره تحت تأثیر اهل جدل و متکلمان بیهوده‌گوی بوده، استغفار کرده است. البته به نظر می‌رسد همین استغفار هم از فروتنی علمی او ناشی شده باشد چرا که با مروری بر عملکرد ملاصدرا در روش علمی‌اش، می‌شود مشاهده کرد که او چشم و گوش بسته به دنبال هیچ مکتب فکری نرفته است. دوره دوم زندگی‌اش که دوره انزوا و تبعید اوست، این گونه در اسفار تصویر شده است که چون در این دوره از سوی مردم در تنگنا بود و از اهل دانش و معرفت کسی را نمی‌یافت و نظریه‌های

عالمی برای تمام فصول

ملاصدرا به دلیل احاطه‌ای که بر رشته‌های مختلف علمی داشت و هم در عرفان، هم در فلسفه و هم در کلام و هم در علوم تفسیری سرآمد دوران خود بود، بسیاری از ابهامات و مشکلات فلسفه قبل از خود را حل کرد

حامد مهدی‌نژاد، رضا فیض‌بخش، مریم محبی و سعید محبی به ایفای نقش می‌پردازند. این نمایش که تا هشتم تیرماه روی صحنه است هر شب ساعت ۲۱ در سالن استاد ناظرزاده‌کرمانی میزبان علاقه‌مندان به هنر نمایش است. سعید خانی، تهیه‌کنندگی خوشدلان را به‌عهده دارد و نورالدین حیدری‌ماهر، مجری طرح این اثر است و افسانه قلی‌زاده طراحی گریم، علی کوزه‌گر طراحی نور، آرام موسوی طراحی

لباس، مبین فراهانی طراحی صحنه، سهیل سریع‌الاطلاق و محمد اصغری موسیقی خوشدلان را عهده‌دار هستند. دیگر عوامل این اثر نمایشی عبارتند از مدیر تبلیغات و طراح گرافیک؛ محمد موحدنیا، طراحی و ساخت تیزر؛ امید میرزایی، طراح موشن‌گرافیک؛ امین ملک‌زاده، طراحان پوستر؛ محمدعلی سلیمانی و محمد موحدنیا، تدوین؛ سیدمیثم میرزایی، عکاس؛ کیارش مسیبی و دستیار کارگردان؛ سعید محبی.

نکته

اعتقاد ملاصدرا به اهل بیت(ع)

ملاصدرا در روزگاری که در تبعید و انزوا به سر می‌برد، سر در کتاب و تفکر داشت و هنگام برخورد با مشکلات علمی، به سبب این‌که ارتباط او با جامعه علمی و دانشمندان روزگارش قطع شده بود، از طریق توسل مشکلاتش را حل می‌کرد و به زیارت حضرت معصومه(س) می‌رفت و از آن حضرت در آن مورد مدد می‌خواست. استاد حسن‌زاده‌املی در این باره می‌نویسد: «جناب استادم «علامه رفیعی قزوینی» در اول رساله‌ای که درباره حرکت جوهری نوشته، فرمود: در حاشیه «اسفار» خطی که به خط مرحوم «میرزا علی اکبر حکمی یزدی» است، به نقل از ملاصدرا آمده است: «هنگامی‌که این مطالب را در این مقام می‌نویسم، در کپک که یکی از روستاهای قم است، می‌باشم، پس به زیارت دختر موسی بن جعفر علیه‌السلام به قم رفتم، تا از آن بانو کمک بطلبم و این زمان، روز جمعه بود. پس با یاری خدای تعالی این موضوع برای من کشف شد.»

بدن مادی، نفس انسانی متناسب با عالم برزخ، بدنی تازه برای خود می‌سازد که شبیه بدن دنیایی اوست و به این ترتیب، مشکل را حل کرد. ملاصدرا در تبیین نظریه فلسفی خود، از همه آنچه فیلسوفان پیش از او بیان کرده بودند، استفاده کرد. به همین دلیل می‌توان ردپای اندیشه متفکرانی چون فیلسوفان مشائی و اشراقی را در نظریه‌های فلسفی ملاصدرا دید. او به دلیل احاطه‌ای که بر رشته‌های مختلف علمی داشته و هم در عرفان، هم در فلسفه و هم در کلام و هم در علوم تفسیری سرآمد دوران خود بود، توانست از همه این رشته‌ها برای حل مسائل و رسیدن به یک نظریه فکری منسجم بهره بگیرد و بسیاری از ابهامات و مشکلات فلسفه قبل از خود را حل کند.

ملاصدرا در کلام رهبر انقلاب

اسلامی تا زمان او و ضربه‌ای قاطع بر حملات تخریبی مشککان و فلسفه‌ستیزیان دوران‌های میانه اسلامی بوده است، امروزه پس از بهره‌گیری ۴۰۰ ساله از تنقیح و تحقیق برجستگان علوم عقلی و نقد و تبیین و تکمیل در حوزه‌های فلسفه، و وز یافتن با دست توانای فلاسفه نامدار حوزه‌های علمی به‌ویژه در اصفهان، تهران و خراسان، نه فقط استحکام بلکه شادابی و سربزندگی مضاعفی گرفته و می‌تواند در جایگاه شایسته خود در بنای فرهنگ و تمدن، بایستد و چون خورشیدی در ذهن انسان‌ها بدرخشد و فضای ذهنی را تابناک کند. مکتب فلسفی صدرالمتألهین همچون همه فلسفه‌ها در محدوده ملیت و جغرافیا نمی‌گنجد و متعلق به همه انسان‌ها و جامعه‌هاست. همواره همه بشریت به یک چارچوب و استخوان‌بندی متقن عقلانی برای فهم و تفسیر هستی نیازمندند. هیچ فرهنگ و تمدنی بدون چنین پایه مستحکم و قابل قبولی نمی‌تواند بشریت را به فلاح و استقامت و طمأنینه روحی برساند و زندگی او را زاهدنی متعالی بر بخوردار سازد و چنین است که به‌گمان ما فلسفه اسلامی به‌ویژه در اسلوب و محتوای حکمت صدرایی، جای خالی خویش را در اندیشه انسان این روزگار می‌جوید و سرانجام آن را خواهد یافت و در آن پابرجا خواهد شد. ما ایرانیان بیش از همه به این فلسفه الهی و امدار و بیش از همه در برابر آن مکلفیم. دوران ما با دمدیدن خورشیدی چون امام خمینی که یگانه دین، فلسفه و سیاست و خود یکی از صاحب‌نظران برجسته در حکمت متعالیه بود و نیز با حوزه درسی و تحقیقی پربرکت حکیم علامه طباطبایی که استاد یگانه میانی ملاصدرا در طول ۳۰ سال در حوزه قم به شمار می‌رفت و تلاش نامذمه و همدوره‌های آنان، بی‌شک دوره با برکی فراترگان ایرانی و غریب‌ایرانی مزده آگاهی‌های زرف‌تر و گسترده‌تری در باب فلسفه ملاصدرا می‌رساند. شاید این یکی از موجباتی شود که مسیر مستقیم و تکاملی و نامتناقض فلسفه که از میرزات فلسفه اسلامی به‌ویژه پس از روشن شدن مشعل حکمت صدرایی است، در ذهن اندیشوران و فیلسوفان غرب با مسیر بر تقاطع و برتناقض و پرنشیب و فراز فلسفه غربی در همین ۴۰۰ سال مقایسه شود و فرصت تازه‌ای برای نقد و بحث در باشگاه جهانی معرفت و استدلال عقلانی، فراهم آید.

بخش از پیام رهبر انقلاب به‌گنگره یزرگداشت صدرالمتألهین (ملاصدرا) در سال ۱۳۷۸

تأکید کرد هر شینی اول باید وجود داشته باشد تا بتواند ماهیت داشته باشد. کلیدواژه دیگری که در مکتب فکری ملاصدرا، مورد توجه قرار گرفت، حرکت جوهری بود. قبل از او، فیلسوفان به حرکت در جوهر توجه داشته‌اند، لکن آن را ممتنع می‌دانستند. صدرالمتألهین حرکت در جوهر را نیز اثبات کرد و در واقع ثابت کرد که جهان مادی، جهانی است سیال و گذرا که لحظه‌ای قرار و آرام ندارد و تا استعدادهای وجودی آن به فعلیت نینجامد، از حرکت باز نمی‌ایستد.

یکی دیگر از مسائل حل نشده در فلسفه اسلامی که ملاصدرا آن را با نظریه‌ای جامع، رفع کرد، غیر قابل اثبات بودن معاد جسمانی بود. وی در نظریه تازه‌ای که بیان می‌کرد پس از جدایی نفس از

اشتبها بسیار رواج داشت از مردم دوری گزیده، به کوهستان پناه برد و به عبادت خداوند مشغول شده و جز عبادت و مجاهده و ریاضت اشتغالی نداشته است. اما دوره سوم که همان دوره اقامت دوباره در شیراز و دست بردن به نوشتن و تدریس کردن است، دوره جوشش فکری و قلمی است. خودش نوشته است: «اکنون زمان نوشتن کتاب است و این خواست خداوند است که به این زمان موکول شده است.»

او با نوشتن اسفار، مهم‌ترین کار علمی خود را کامل کرد. بعد از این کتاب، همه آثار دیگریش ارجاعات بسیار به اسفار دارد و انگار در تمام سال‌های بعد، داشته اسفار خودش را شرح و بسط می‌داده است. اسفار اربعه به معنای سفرهای چهارگانه است. این سفرها را خودش به این نام‌ها نامیده است: «من الخلق الی الحق» که مرحله مقدماتی توحیدشناسی و عبور از طبیعت برای وصول به ذات حق است. سفر دوم، «بالحق فی الحق» نام دارد که به سیر در صفات، اسماء و شئون حق تعالی و مراتب بالاتر توحید و خداشناسی اختصاص دارد. در سفر سوم یا «من الی الحق بالحق» سالک بعد از رسیدن به مقامات عالی معنوی، به سوی مردم و طبیعت بازمی‌گردد تا حق را در همه‌چیز و همه‌کس ببیند. در مرحله «فی الخلق بالحق»، سالک خود مسئولیت ارشاد و هدایت مردم را به‌سوی حق به‌دست می‌گیرد. به گفته ملاصدرا، وقتی سالک پای در این سفرهای می‌گذارد، تنها در سفر اول، اختیار به‌دست خودش است اما در سفرهای بعد، او در حق حل شده است و دیگر اختیاری از خود ندارد.

اهمیت ملاصدرا در نظام اندیشه ایرانی

اول از همه سؤالی که درباره ملاصدرا و دیگر فیلسوفان مطرح می‌شود، این است که نسبت آنان با دین و مذهب چگونه است. این سؤال از این جهت مهم است که در طول تاریخ ما اهل دین و اهل فلسفه همواره روبرو روی هم بوده‌اند و متشرعان، فیلسوفان را به بدعت در دین یا بی‌اعتقادی به مبانی شریعت متهم کرده‌اند. ملاصدرا برای این‌که موضع خود را در این زمینه روشن کند، نوشته است: «نمی‌شود قوانین این دین بر حق الهی که چون خورشید روشن و درخشان است با دانش استدلالی یقینی مخالفت داشته باشد. نیست باد فلسفه‌ای که قوانینش با کتاب قرآن و سنت رسول خدا و ائمه اطهار مطابقت نداشته باشد.»

به نظر، او دین دو وجه ظاهری و باطنی دارد که هر دوی آنها در ارتقای سطح روحی و مراتب معنوی انسان مؤثرند. وجه ظاهری همان احکام و دستورهای دینی است که همه افراد مؤمن باید به آن عمل کنند اما وجه باطنی، رسیدن به درون‌مایه و حقیقت دین است که از طریق سیر و سلوک عرفانی محقق می‌شود. البته ملاصدرا به‌شدت بر این مسأله تأکید داشت که هیچ‌گونه کوتاهی از احکام و واجبات دین به این بهانه که در حال انجام سلوک عرفانه هستیم، قابل پذیرش نیست و به همین دلیل هم با قشریون و هم با صوفیان زاویه داشت. اما عرفان ملاصدرا به عرفان بسیاری از اهل عرفان، یک تفاوت عمده داشت. در مکتب فکری او، اتفاقی که افتاده بود، ادغام فلسفه و عرفان بود که همیشه مسأله‌ای مهم در اندیشه ایرانی و اسلامی بود. او برای به‌وجود آوردن فلسفه عرفانی خود یعنی «حکمت متعالیه» به‌شدت تحت تأثیر این عربی بود و سعی کرد عرفان نظری را دارای نظریه و چهارچوب ساختاری قابل دفاعی کند.

یکی از کلیدواژه‌های مهم درباره دیدگاه‌های فلسفی ملاصدرا، بحث اصالت وجود است. استاد ملاصدرا یعنی میرداماد که امروز نام هر دو نفر بر دو خیابان تهران، گذاشته شده است در این مورد اختلاف نظر جدی داشتند.

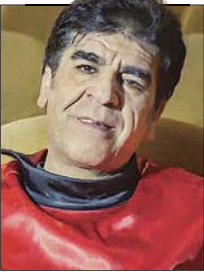
اولین کسی که بحث درباره این که وجود یا ماهیت، کدام اصالت را دارند، به صورت جدی مطرح کرد، میرداماد بود. او بعد از این‌که استدلال‌هایش را مطرح کرد، اصالت را ماهیت داد اما ملاصدرا در حکمت متعالیه، بر اصالت «وجود» و تمایز آن با «ماهیت» تأکید کرد. به گفته ملاصدرا «وجود» امری حقیقی است و ماهیت، امری اعتباری. ملاصدرا با بیان این‌که «وجود مقدم بر ماهیت است»

«میرزا کشون»

روی صحنه می‌رود

علی فتحعلی، پیشکسوت نمایش‌های ایرانی در سمت کارگردان نمایش «میرزا کشون» را به نویسندگی فرهاد نقدعلی و تهیه‌کنندگی مسعود والا خرّدادماه در پردیس تئاتر شهرزاد به صحنه می‌برد.

علی فتحعلی درباره نمایشنامه میرزا کشون توضیح داد: فرهاد نقدعلی چندین نمایشنامه از خودش به بنده داد و بعد از مشورت با گروه تولید و مسعود والا، تهیه‌کننده نمایش تصمیم گرفتیم که نمایشنامه میرزا کشون را به صحنه ببریم. البته نمایشنامه میرزا کشون یک نمایشنامه پست مدرن است که ما آن را به نمایش روحی تبدیل کردیم. خودم خیلی به این نمایش امیدوارم و احساس می‌کنم نمایش خوبی می‌شود، مخصوصاً برای خانواده‌ها که لحظات شادی را برای‌شان می‌آفرینیم. وی عنوان کرد: وقتی تهیه‌کنندگی به همراه کارگردانی انجام می‌دادیم باید به همه جوانب اجرا از جمله هزینه تماشاخانه‌های خصوصی، هزینه‌های اجرا، گروه تولید و بازیگران فکر می‌کردیم اما وقتی پای یک تهیه‌کننده در میان باشد، با آرامش خاصی به کارگردانی می‌پردازیم، نه فقط ما بلکه همه عوامل. بنابراین حضور تهیه‌کننده در کار تأثیر مثبتی روی اجرا می‌گذارد و اجرا را قوی‌تر می‌کند.

قاب

تغییر در ساعت اجرای

«هفت خان اسفندیار»

نمایش موزیکال «هفت‌خان اسفندیار» به تهیه‌کنندگی و کارگردانی حسین پارسایی از یکم تا ۱۲ خرداد ساعت ۳ و ۱۹ دقیقه روی صحنه می‌رود. این نمایش پیش از این ساعت ۱۸ به صحنه می‌رفت. امین زندگانی، باتیبال شومون، فریبا کوثری، امیررضا داووری، امیرکاوه آهنجین‌جان، اصغر پیرپان، محسن حسینی، رضا راد، مونا صوفی، ندا سیاس، نیکا افکاری و سایه پارسایی بازیگران نمایش موزیکال هفت‌خان اسفندیار هستند.

هفت‌خان اسفندیار، **موصول**
سازمان هنری رسانه‌ای اوج
است که از ۶ اردیبهشت با
همکاری بنیاد فرهنگی هنری
روکی روی صحنه تالار وحدت
میزبان مخاطبان است.

کیو زد کد را اسکن کنید

